

# راهنمای عملی نحوه‌ی نگارش پایان‌نامه و رساله

نویسندگان:

دکتر ایمن پالتویج و سو استارفیلد

ترجمه و تلخیص:

دکتر علی رضا علی احمدی (استاد، عضو هیئت مدیره)

محمد جواد آذرشاهی (استادی، دکترای مدیریت بازرگانی، هیئت استراتژیک و مدیر «اسکاد»)

دکتر عصمت مسعودی ندوشن (عضو هیئت علمی «مؤسسه آزاد اسلامی» و «مؤسسه عالی»)

سمیه اصلاحی (دانشجوی دکتری، زبان انگلیسی، «دانشگاه»)

|                      |                                                                                                                                          |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه              | : پالترینج، برایان، ۱۹۹۷ - م.                                                                                                            |
| عنوان و نام پدیدآور  | : راهنمای عملی نحوه نگارش پایان نامه و رساله / نویسندگان برایان پالترینج و سو استارفیلد؛ ترجمه و تلخیص علی رضا علی احمدی ... (و دیگران). |
| مشخصات نشر           | : ملایر: پژوهشگران تدبیر، تولید دانش، ۱۳۹۵.                                                                                              |
| مشخصات ظاهری         | : ۱۸۰ ص.؛ مصور، جدول + یک پروپوزال پژوهشی به کتاب پیوست شده است.                                                                         |
| شابک                 | : ۹۷۸۶۰۰۹۵۴۷۸۷۶۰۰۰۰                                                                                                                      |
| وضعیت فهرست نویسی    | : قیفا                                                                                                                                   |
| یادداشت (عنوان اصلی) | : Thesis and Dissertation Writing in a Second Language: A Handbook for Supervisors, 2007:                                                |
| یادداشت              | : ترجمه و تلخیص: علی رضا علی احمدی، محمد جواد آذرشاهی، عصمت محمودی ندوشن، سمیه اصلاحی.                                                   |
| یادداشت              | : واژه نامه.                                                                                                                             |
| یادداشت              | : کتابنامه.                                                                                                                              |
| یادداشت              | : نمایه.                                                                                                                                 |
| موضوع                | : پایان نامه ها - نویسندگی                                                                                                               |
| موضوع                | : گزارش نویسی دانشگاهی                                                                                                                   |
| موضوع                | : زبان انگلیسی - راهنمای آموزشی - خارجیان                                                                                                |
| موضوع                | : English Language - Study and Teaching - Foreign Speakers                                                                               |
| موضوع                | : Academic Writing                                                                                                                       |
| موضوع                | : Dessertations, Academic - Authorship                                                                                                   |
| شناسه افزوده         | : استارفیلد، سو، ۱۹۵۰ -                                                                                                                  |
| شناسه افزوده         | : Starfield, Sue                                                                                                                         |
| شناسه افزوده         | : علی احمدی، رضا، ۱۳۸۰ -                                                                                                                 |
| رده بندی کنگره       | : ۱۳۹۵ ۲۳۲۰۳۶۹ LP                                                                                                                        |
| شماره کتابشناسی ملی  | : ۴۲۹۱۲۹۲                                                                                                                                |

## راهنمای عملی نحوه نگارش پایان نامه و رساله

نویسندگان: برایان پالترینج و سو استارفیلد

مترجمان: دکتر علی رضا علی احمدی، محمد جواد آذرشاهی، دکتر عصمت محمودی ندوشن و سمیه اصلاحی

ناشر: انتشارات پژوهشگران تدبیر - انتشارات تولید دانش

صفحه آرا: محمد جواد آذرشاهی

چاپخانه: پاسارگاد

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

شابک: 978-600-95478-7-6

آدرس مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب اسلامی - خیابان ابوریحان - پلاک ۸۶ - انتشارات تولید دانش - تلفن ۰۹۱۲۳۰۷۹۵۳۸  
ملایر - خیابان شهدا - روبه روی خیابان زندان - انتشارات پژوهشگران تدبیر - کد پستی: ۶۵۷۱۹۱۷۴۵۹ - تلفن: ۰۸۱-۳۲۲۳۱۰۱۵

© کلیه حقوق مادی و معنوی متعلق به مترجمان می باشد.

## مقدمه‌ی مترجمان

نخست باید به این پرسش پاسخ داد که هدف از ترجمه این کتاب چیست. می‌دانیم تحقیق و پژوهشی که یک محقق انجام می‌دهد از اهمیت زیادی برخوردار است و ممکن است تعداد زیادی از افراد آن را مطالعه کنند. بر این اساس، تحقیق باید به شکل قابل قبول و منطقی تنظیم و همه استانداردهای لازم در آن رعایت شود. به عبارت دیگر یک کار پژوهشی ره‌آورد تجربه و تمرین در سازماندهی فکری است. به این معنی، نویسنده تحقیق می‌آموزد تا پژوهش خود را به شکل منظم طبقه‌بندی و به ساده‌ترین روش بیان کند. اساس درست نوشتن یک کار پژوهشی از جمله پایان‌نامه و رساله، آموختن مطالب مرتبط در این زمینه، تمرین و مهارت است. برای محقق شناخت درست و علمی اصول و نحوه‌ی نگارش پایان‌نامه و رساله به تنهایی ضروریست، که نیز سودمند است و سودمندی آن درحدی است که ما را وادار می‌کند اصول نگارش پایان‌نامه را بیاموزیم و درست بنویسیم. پایان‌نامه و رساله از جمله کارهای پژوهشی محسوب می‌شوند که نحوه، نگارش خاص خود را دارد و باید به شکل قابل قبول و استاندارد هر حوزه‌ی پژوهشی تنظیم شود. اگرچه اینها و رساله‌ها از الگوی زیر تبعیت می‌کنند.

• عنوان Title

• چکیده/ خلاصه‌ی تحقیق Abstract

• کلیات Introduction

• مرور بر ادبیات تحقیق Review Literature/Background

• روش‌شناسی Methodology

• نتایج Results

• بحث و نتیجه‌گیری Discussions and Conclusions

• سپاس Acknowledgements

• منابع References

مترجمان این کتاب که مدرس دانشگاه می‌باشند، آن را مورد ملاحظه و تأیید قرار داده و اقدام به ترجمه‌ی آن کرده‌اند و این کتاب را برای استفاده‌ی اساتید راهنما در روند نظارت بر پایان‌نامه‌ها/ رساله‌ها و

دانشجویان هر رشته‌ی تحصیلی و پژوهشی اعم از دانشجویان سطح کارشناسی و تحصیلات تکمیلی در زبان‌های انگلیسی و فارسی توصیه می‌کنند و بنابراین آن را برای برآورده کردن نیازی که به کتاب‌هایی از این نوع هست، ترجمه کرده‌اند. مترجمان کوشیده‌اند که از مطالب اصلی و کلیدی کتاب بهره گیرند و کتاب اصلی را همراه با تخلص ترجمه کنند و از ترجمه‌ی مطالب غیرضروری کتاب پرهیز نمایند. با این همه آنچه تخلص و ترجمه شده است عاری از سهو و خطا نیست. امید است در آنچه از این دست می‌یابید با اغراض نگرید و خطاپوشی نکنید؛ بلکه اشتباهات را گوشزد مترجمان کنید تا اگر عمر، فرصت و ریفیق باشد در چاپ‌های بعدی در رفع آنها بکوشند و ترجمه را اصلاح کنند. باشد که از این راه بتوانیم خدمت اگ برسد به جامعه‌ی بزرگ استادان و دانشجویان ارائه دهیم.

مترجمان

تابستان ۱۳۹۵

## پیشگفتار نویسنده

کتاب نحوه‌ی نگارش پایان‌نامه و رساله در زبان دوم، راهنمایی عملی است که حاوی مثال‌ها و نمونه واقعی مفید است. اساتید راهنما و دانشجویان با خواندن و درک هر فصل می‌توانند بر مشکلات خود در روند نظارت بر پایان‌نامه‌ها و فرایند تحقیق غلبه کنند و مهارت‌های خود در این زمینه‌ها را توسعه دهند. هر فصل از این کتاب متمرکز بر بخش و جنبه‌ی خاصی از نوشتن پایان‌نامه و فرایند پژوهش است که عبارتند از:

- جنبه‌ی خاص زبانی که برای نوشتن پایان‌نامه و رساله استفاده می‌شود؛
  - ساختار و سازمان فصل‌های پایان‌نامه؛
  - آنچه که دانشجویان در نوشتن پایان‌نامه و در این سطح از مطالعه انتظار می‌رود؛
  - انتظارات از دانشجو و استاد در روند نظارت و نوشتن پایان‌نامه؛
  - تفاوت‌های رشته‌ای در نوشتن پایان‌نامه؛
- راهنمای عملی نحوه‌ی نگارش پایان‌نامه و رساله، راهنمایی ایده‌آل برای تمامی اساتید راهنما و دانشجویان غیربومی زبان انگلیسی است که مشکلاتی در نظارت بر پایان‌نامه‌ها و فرایند تحقیق به زبان انگلیسی دارند. هدف از کتاب پیش‌رو ارائه‌ی راهنما و راهنمای اساتید راهنمایی که در حال کار با دانشجویان برای نوشتن یک پایان‌نامه یا رساله در زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم خود هستند، می‌باشد. هدف دیگر کتاب در دست، آشکار کردن برخی از برداشت‌های ضایع است که اغلب اوقات اساتید راهنما از روند نوشتن پایان‌نامه یا رساله دارند که در برخی موارد آن را برای دانشجویان خود به اشتراک نمی‌گذارند. همچنین این کتاب برای استادان کلاس درس یا کارگاه‌هایی که باهدف نوشتن پروپوزال و پایان‌نامه برگزار می‌شوند، مناسب است. نمونه‌های واقعی و عملی از بخش‌ها و فصل‌های پایان‌نامه وجود دارد که از اساتید راهنما و دانشجویان انتظار می‌رود در روند نوشتن پایان‌نامه به آنها اهمیت دهند. کتاب پیش‌رو متمرکز بر نظریه تا عمل پژوهش است که به ارائه‌ی توصیه‌های عملی برای نوشتن پایان‌نامه / رساله در زبان انگلیسی پرداخته است. کتاب حاضر به بحث در مسائلی می‌پردازد که

در تمامی پایان نامه ها و رساله ها مانند تنظیم شکل قابل قبول و منطقی با رعایت همه استانداردهای لازم، مشترک است. پرایان پالتریج دانشیار *TESOL* در دانشگاه سیدنی استرالیا است و سواستارفیلد مدیر مرکز آموزش و عضو مهمان گروه زبان شناسی، دانشگاه نیو ساوت ولز است. هر دو نویسنده تجربه زیادی در کار با دانشجویان برای نوشتن یک پایان نامه یا رساله در زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم خود دارند.

www.ketab.ir

## فهرست مطالب

|    |                                                                                 |
|----|---------------------------------------------------------------------------------|
| ۷  | مقدمه‌ی متوجمان .....                                                           |
| ۹  | پیشگفتار نویسنده .....                                                          |
| ۱۷ | فصل اول: نحوه‌ی نگارش پروپوزال .....                                            |
| ۱۹ | مقدمه .....                                                                     |
| ۲۰ | تفاوت‌ها بین یک پایان‌نامه دکترا و کارشناسی ارشد .....                          |
| ۲۱ | چک لیست مورد نیاز برای نوشتن یک پروپوزال .....                                  |
| ۲۳ | جزئیات ده اغاب در پروپوزال گنجانده می‌شود .....                                 |
| ۲۶ | معیارهای نرم برای ارزیابی پروپوزالها .....                                      |
| ۲۹ | فصل دوم: شکل کلی پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها .....                                 |
| ۳۱ | مقدمه .....                                                                     |
| ۳۱ | ساختار پایان‌نامه‌ها و رساله .....                                              |
| ۴۰ | محتوای تک تک فصول پایان‌نامه یا رساله .....                                     |
| ۴۲ | نوشتن طرح کلی فصل .....                                                         |
| ۴۲ | بخش‌های ارتباطی .....                                                           |
| ۴۵ | مرور کلی پایان‌نامه .....                                                       |
| ۴۷ | فصل سوم: نحوه‌ی نگارش فصل کلیات پایان‌نامه / رساله .....                        |
| ۴۹ | مقدمه .....                                                                     |
| ۴۹ | فصل کلیات .....                                                                 |
| ۵۱ | نقش فصل کلیات در پایان‌نامه: ایجاد یک فضای تحقیقاتی .....                       |
| ۵۳ | حجم فصل کلیات باید چقدر باشد؟ .....                                             |
| ۵۳ | ساختار معمول و متعارف فصل کلیات پایان‌نامه .....                                |
| ۶۱ | فصل چهارم: نحوه‌ی نگارش فصل مرور ادبیات و پیشینه تحقیق پایان‌نامه / رساله ..... |
| ۶۳ | مقدمه .....                                                                     |
| ۶۴ | نحوه‌ی نگارش مرور ادبیات .....                                                  |
| ۶۵ | آنچه باید در مرور ادبیات تحقیق شامل شود .....                                   |
| ۶۷ | یک مثال برای مرور کردن ادبیات .....                                             |
| ۶۸ | راهکارهایی برای نوشتن مروری بر ادبیات تحقیق .....                               |
| ۶۸ | ارائه اطلاعات پیشینه تحقیق .....                                                |
| ۶۹ | خواندن، خلاصه کردن و نقد مطالعات و پژوهش‌های قبلی .....                         |
| ۷۰ | گزارش‌نویسی در مورد پژوهش‌های قبلی .....                                        |

|     |                                                                       |
|-----|-----------------------------------------------------------------------|
| ۷۱  | افعال گزارشی                                                          |
| ۷۲  | نقد پژوهش‌های قبلی                                                    |
| ۷۳  | انتخاب موضوع نسبت به پژوهش‌های قبلی                                   |
| ۷۴  | نحوه‌ی نگارش خلاصه‌گویی و دیگر گویی (نقل قول غیر مستقیم)              |
| ۷۵  | پرهیز از سرقت ادبی                                                    |
| ۷۷  | <b>فصل پنجم: نحوه‌ی نگارش فصل روش‌شناسی پایان‌نامه / رساله</b>        |
| ۷۹  | مقدمه                                                                 |
| ۸۰  | محل فصل روش‌شناسی                                                     |
| ۸۴  | روش‌شناسی در مقابل روش تحقیق                                          |
| ۸۸  | چگونه پژوهش انجام شده و چگونه داده‌ها بدست آمده است؟                  |
| ۹۰  | چگونه داده‌ها پردازش شدند                                             |
| ۹۲  | رعایت اخلاق تحقیق                                                     |
| ۹۲  | چالش‌های خاص تحقیق                                                    |
| ۹۳  | حضور نقش محقق (با اشاره به رسیک‌ها)                                   |
| ۹۵  | <b>فصل ششم: نحوه‌ی نگارش فصل نتایج پایان‌نامه / رساله</b>             |
| ۹۷  | مقدمه                                                                 |
| ۹۷  | ساختار فصل نتایج / یافته‌ها                                           |
| ۹۸  | اهداف فصل نتایج                                                       |
| ۹۹  | قدم اول: ارائه اطلاعات فرامشی                                         |
| ۱۰۱ | قدم دوم: ارائه‌ی نتایج                                                |
| ۱۰۵ | قدم سوم: زبان تردید                                                   |
| ۱۰۹ | سیستم‌های شمارشی                                                      |
| ۱۱۱ | <b>فصل هفتم: نحوه‌ی نگارش فصل بحث و نتیجه‌گیری پایان‌نامه / رساله</b> |
| ۱۱۳ | مقدمه                                                                 |
| ۱۱۴ | عملکرد و نقش فصل بحث و نتیجه‌گیری                                     |
| ۱۱۴ | راهکارهایی برای نوشتن فصل بحث                                         |
| ۱۱۵ | شکل معمول و متعارف فصل بحث                                            |
| ۱۱۸ | ساخت ادعاها و تردیدها در فصل بحث                                      |
| ۱۲۰ | نوشتن نتیجه‌گیری                                                      |
| ۱۲۱ | ویژگی‌های فصل بحث و نتیجه‌گیری                                        |
| ۱۲۱ | شکل معمول و متعارف فصل نتیجه‌گیری                                     |
| ۱۲۴ | زبان فصل نتیجه‌گیری                                                   |



|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| فصل هشتم: نحوه‌ی نوشتن بخش چکیده و سپاس پایان‌نامه/رساله | ۱۲۵ |
| مقدمه                                                    | ۱۲۷ |
| اهمیت چکیده                                              | ۱۲۷ |
| ساختار معمول و متعارف چکیده                              | ۱۲۸ |
| زبان چکیده‌ها                                            | ۱۳۰ |
| نوشتن بخش سپاس و قدردانی                                 | ۱۳۱ |
| فصل نهم: معرفی منابع برای نوشتن پایان‌نامه/رساله         | ۱۳۳ |
| مقدمه                                                    | ۱۳۵ |
| پایان‌نامه و رساله آنلاین                                | ۱۳۵ |
| وب‌سایت‌هایی برای کمک به نوشتن پایان‌نامه و رساله        | ۱۳۶ |
| منابع برای رونق‌گرفتن                                    | ۱۳۷ |
| پشتیبانی آنلاین نوشتن                                    | ۱۳۸ |
| کتاب‌های مربوط به نوشتن پایان‌نامه و رساله               | ۱۳۸ |
| منابع                                                    | ۱۴۱ |
| پیوست                                                    | ۱۴۷ |
| واژه‌نامه                                                | ۱۵۹ |
| نمایه                                                    | ۱۷۵ |